

DET KONGELIGE BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/73

30. juni 2017

Informasjon om endringer i ekteskapsloven – Kommunale vigslere

Stortinget har nylig vedtatt lovendringer i ekteskapsloven, jf. [Lov om endringer i ekteskapsloven og bustøttelova m.m. \(oppgaveoverføring til kommunene\)](#). Lovendringene innebærer at vigselmyndighet overføres fra notarius publicus til ordførere, varaordførere og kommunalt ansatte eller folkevalgte som kommunestyret selv gir slik myndighet. Med det overføres ansvaret for gjennomføring av borgerlige vigslere fra tingrettene og Oslo byfogdembete til kommunene. Lovforarbeidene finnes i [Prop. 91 L \(2016-2017\)](#), kapittel 3 og [Innst. 376 L \(2016-2017\)](#).

Det er ennå ikke fastsatt når lovendringene skal tre i kraft, men planen er at endringene skal tre i kraft fra 1. januar 2018, slik det også har vært vist til i [høringen om saken](#) og i lovproposisjonen. Saken er også varslet i [Prop. 128 S Kommuneproposisjonen 2018](#), punkt 10.6.3.

Barne- og likestillingsdepartementet vil gi ut et rundskriv om kommunale vigslere så snart som mulig.

I dette brevet vil departementet informere kommunene og domstolene om hva lovvedtaket innebærer, og særlig om hvilke forberedelser kommunene bør begynne med før lovendringen trer i kraft.

For kommunene

Reglene om ekteskapsinngåelser følger av [ekteskapsloven kapittel 3](#). På [Norges domstolers hjemmeside](#) finnes det informasjon om hvordan borgerlige vigslere gjennomføres i domstolene.

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo
postmottak@bld.dep.no

Kontoradresse
Akersgt. 59
www.bld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 793

Avdeling
Familie- og
oppvekstavdelingen

Saksbehandler
Margrethe
Hannevik Harestad
22 24 25 49

Oppgaveoverføringen innebærer at kommunene må være klare til å ta imot brudepar som ønsker å gifte seg borgerlig i kommunen fra de nye reglene trer i kraft. Dette er etter planen fra 1. januar 2018. Kommunene må avklare hvem som skal ha vigselmyndighet i kommunen før reglene trer i kraft. Ordfører og varaordfører er gitt vigselmyndighet direkte i loven. Det følger av loven at i tillegg kan kommunestyret selv gi vigselmyndighet til kommunalt ansatte eller folkevalgte. Kommunestyret må da vurdere behovet og hvem som er egnet til å inneha vigseloppgaven.

Kommunene bør starte forberedelsene med å tilrettelegge for hvor og når ekteskapsinngåelsene kan finne sted, slik at brudefolkene kan få informasjon om dette.

Loven gir hjemmel for at departementet kan gi forskrift om kommunalt vigselstilbud med regler om at vigselstilbudet skal være tilgjengelig og om betaling for vigsler, og departementet vil komme tilbake til dette.

Lovproposisjonen har en omtale av at kommunens tilbud skal være godt og tilgjengelig. Det er også uttalt at det er viktig at kommunen legger til rette for vigselens seremonielle karakter. Bruk av egnede lokaler vil være av betydning for hvordan en vigselsseremoni oppfattes. I lovforarbeidene er det lagt til grunn at kommunene har rådhus, kommunehus eller andre lokaler som kan gjøres tilgjengelig for vigsler.

Lovendringen innebærer en lovfestet plikt til å ha et kommunalt vigselstilbud for egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge. Av lovproposisjonen følger det at det er tilstrekkelig at én av brudefolkene er bosatt i kommunen for at plikten gjelder. Kommunen kan velge å tilby vigsler også for brudefolk bosatt i andre kommuner.

I lovproposisjonen omtales også spørsmålet om betaling, og det sies blant annet at et viktig prinsipp for kommunale vigsler er at kommunens alminnelige vigselstilbud skal være gratis for kommunens egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge. Dersom kommunen i tillegg åpner for at vigsler kan skje utenfor kommunens ordinære lokaler, utover ordinære åpningstider eller for brudefolk som ikke er bosatt i kommunen, kan kommunen kreve å få dekket merkostnader ved dette. Eksempler på slike kostnader er utgifter for vigsleren og kostnader knyttet til bruk av kommunale lokaler. Kommunen må i så fall regulere hvilke kostnader som kan kreves dekket. Krav fra kommunen om dekning av slike kostnader må avtales med brudeparet på forhånd. Det skal ikke være anledning for kommunen til å ta betaling for gjennomføring av vigsler ut over dekning av nødvendige, påregnelige merkostnader.

Det borgerlige vigselsformularet, som er en tekst som vigsler leser under seremonien, skal benyttes ved gjennomføring av borgerlige vigsler, jf. ekteskapsloven § 15. Vigselsformularet er fastsatt ved kgl. res 18. desember 1992, og finnes [her](#). Det er også rom for å tilpasse seremonien med for eksempel tekst og musikk utover dette, dersom brudeparet ønsker det.

For domstolene

Når vigselsmyndigheten overføres til de kommunale vigslerne, vil ikke notarius publicus, herunder dommere i tingretten og Oslo byfogdembete, lenger ha vigselsmyndighet. Domstolene må derfor avvise forespørsler om gjennomføring av vigsler som planlegges gjennomført fra og med det tidspunktet lovendringen trer i kraft. Dette er etter planen 1. januar 2018. Brudefolk som henvender seg til domstolen med ønske om vigsel som skal skje etter ikrafttredelsestidspunktet må henvises til sin hjemkommune, eller eventuelt kommunen der vigselen skal skje.

Når notarius publicus ikke lenger er vigsler i henhold til ekteskapslovens bestemmelser, innebærer det at dommere i tingretten, Oslo byfogdembete eller andre som har hatt vigselsmyndighet i medhold av lov og forskrift om notarius publicus, ikke lenger vil kunne forestå gyldige ekteskapsinngåelser. Det bes om at informasjon på domstolenes hjemmesider oppdateres i henhold til dette når ikrafttredelsestidspunktet er endelig avklart.

Om endringene for øvrig

Sysselemanden på Svalbard og utsendte utenrikstjenestemenn vil fortsatt ha vigselsmyndighet, jf. ekteskapsloven § 12.

Dette brevet er sendt til alle landets kommuner, tingretter, Oslo byfogdembete og Domstoladministrasjonen, med kopi til alle landets fylkesmenn, KS, Sysselemanden på Svalbard, Skattedirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Med hilsen

Ingvild Vesterdal (e.f.)
avdelingsdirektør

Margrethe Hannevik Harestad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Alle landets fylkesmenn
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Justis- og beredskapsdepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
KS
Skattedirektoratet
Syssemlannen på Svalbard

Adresseliste

Alle landets kommuner
Alle landets tingretter
Domstoladministrasjonen
Oslo byfogdembete